

RAZVAJENOST – KAKO SE JI IZOGNITI

Predavateljica: Eva Hrovat Kuhar

Predavanje v vrtcu H. C. Andersena, enota Marjetica, v sklopu ŠOLE ZA STARŠE, dne 2. aprila 2003 ob 17.00

Predavateljica je začela predavanje z izjavo, da je razvajenost v neverjetnem porastu. Zmotno je namreč prepričanje, da je čista starševska ljubezen, če otrokom vse dovolimo. Obenem »se je spotaknila« ob tipične slovenske vrednote: občutljivost na prepričanje, vtikanje tujih ljudi v vzgojo in preveč oblečeni otroci. Na njeno željo smo starši oblikovali skupine po 6 do 7 staršev in na folijo napisali naše videnje razvajenosti: definicijo – pot do razvajenosti – preventivo. Pod definicijo smo starši največkrat napisali: izsiljevanje, nesprejemanje okvirjev in avtoritete in da otrok VEDNO VSE doseže. Zakaj do nje pride: slaba vest staršev, nedoslednost, popuščanje, neenotnost partnerjev, napačna strategija, omahovanje, pritisk okolice, frustracije, popuščanje in pomanjkanje navad. Pod preventivo pa je največ staršev navedlo: jasni okvirji, pogovor in usklajenost partnerjev. Mimogrede povedano nas je predavateljica pohvalila, da smo dobro podkovani. Le kaj je s tem mislila?

Razložila nam je nekaj faktorjev. In sicer, posledica pretirane nege otroka je pomehkuženost, posledica zasipanja z dobroto (otrok prejema, če rabi ali ne) je pretirana zahtevnost. Posledice pretirane razvajenosti (tudi pretirane higijene) so dandanes alergije.

Simptomi razvajenosti so: zahtevnost, izsiljevanje, nesodelovanje, izbirčnost, neposlušanje, pričakovanje zadovoljitve od zunaj brez lastnega napora, nezmožnost odrekanja. Tovrstni otroci hrepenijo po novih zadovoljstvih, dosežena zadovoljstva pa so šibka in plitva. Zato se starši moramo naučiti reči NE.

Vzgoja je gotovo ena najbolj kompleksnih nalog, s katero se soočamo starši. Narobe je, če želimo uganiti otrokove želje in potrebe, zato da bi se otroci lahko izognili razočaranjem in kritiki. Naj otroci sami vložijo energijo v doseganje želja in potreb. Zdrav proces pomeni, da otrok pridobi neko izkušnjo, ki jo prebavi, preostali del pa izloči. Normalna popustljivost je del vzgoje. Doslednost, da bi bili različni otroci znotraj ene družine enako vzgojeni, pa ni doslednost, ampak brezdušna dresura – pravila, zapovedi, prepovedi. Starši ne smemo delati namesto otrok, naj sami za sabo pospravljajo, na primer.

Če otroka vzgajamo brez okvirjev, mu posredujemo napačno sporočilo. Nima omejitev, nudimo mu prav vse. S tem sporočamo: »Svet je nevaren, naše poslanstvo pa zaščita otroka, otrok se ne sme spopadati z nevarnostmi.« Kako narobe - otrok se tako ne more priučiti predvidevanja in samostojnosti.

Kako se razvajenost manifestira na različnih področjih:

TELO: otrok pogojuje svoje zadovoljstvo s svojim telesnim ugodjem in udobjem

SOCIALNI RAZVOJ: egocentričnost, samopomembnost, otrok ne zna vlagati lastnega napora za doseg cilja, njegova pričakovanja so zelo velika

ČUSTVA: plitka, sicer intenzivna, vedno se jim godi »krivica«, nesrečni so

USTVARJALNOST: razvajenim otrokom je vse »brez veze«, njihova energija za radovednost je zadušena

DUHOVNOST: razvajeni otroci imajo slabo samopodobo, zmotno smatrajo, da je svoboda prostost, vse jim je dovoljeno, sicer je pa vse težko in boli, le kratko jih zanimajo stvari okoli njih, imajo ogromno »prazne« energije

MATERIALNOST: veliko jim pomeni, a jih ne zadovolji

Razvijeni otroci so netolerantni, nedružabni, zahtevni, zamerljivi, težko sodelujejo in prav zaradi slednje lastnosti niso dobri timski delavci. Podcenjujejo druge, precenjujejo sebe in imajo nizko samopodobo.

Zelo pomembno je, da otrokom nudimo ISKRENO LJUBEZEN, jih smatramo kot UNIKATE, jih učimo ODREKANJA (možnost izbire med dvema alternativama, drugače se otroci ne naučijo izbirati) in VZTRAJNOSTI, SAMOSTOJNOSTI ter SPREJEMANJA MEJA DRUGIH LJUDI.

Razvila se je diskusija o otrokovem obnašanju v trgovini ali zjutraj pred vrtcem. Pomembno je, da otrokom ne obljublamo nemogoče, tako namreč zgubimo kredibilnost in zaupanje. Dobra vzgoja je delo, dajanje in sprejemanje=navajanje na življenje ter realno gledanje na življenje, na sebe, druge in na okolje.

Dobri starši so: prizanesljivi, razumevajoči (upoštevajoč tudi lastne potrebe), realni (ne idealni!) starši, ki razumno nadzorujejo svoje ravnanje, kaj je v tem hipu za otroka dobro.

nežnost

DOBRO

zahtevnost

MEHKO

VZGOJA

TRDO

razumevanje

SLABO

nasilje

Za konec pa še nekaj literature:

B. Žorž: Razvjenost – Rak sodobne družbe

Beverly Browning Ruyon : Starši, ki preveč ljubijo

Jane Blustein: Kako otroku postaviti meje

Jane Blustein: Disciplina 21.stoletja

Predavanje je bilo tako kot ponavadi zelo zanimivo, sproščeno in dobro obiskano.

Povzela: Anja Černe, predsednica Sveta staršev